

HABERLER

1957—1958 ders yılı büyük tatilinde Arap-Fars Filolojisi bölümü Anadolu kütüphanelerindeki araştırmalarına devam etmiştir. Bu tatilde bu satırları yazan ile asistan Nazif Hoca, öğrencilerden Haydar Yağmurlu, Ali Daryal, Ömer Diren ve Esat Çoşan'dan müteşekkil bir gurup Denizli, İsparta, Burdur, Antalya ve Bursa kütüphanelerinde çalışmışlardır. Bu araştırma gezisi aynı zamanda öğretim ve bilgiyi artırma gayesini de güttüğü için, çok tanınmış eserlerin yazmaları üzerinde, nüshaları tanıtmaya, mâhiyet, isim ve müelliflerini bulma hususlarında pek çok tatbikat yapılmıştır. Bundan başka gezilen yerlerin islâmî eserleri ile bu yerlerdeki arkeolojik eserler, bilhassa Denizli ve Burdur Maarif müdürlerinin yardımı ile, öğrencilere gösterilmiştir.

Yukarıda arzedilen bakımlardan faydalı geçen gezi ilim bakımından da ümit edildiği kadar semereli olmuştur. Görülen yerlerden Bursa'daki kütüphaneler ilim âleminde eskidenberi tanınmış bulunduğu ve nâdir yazmaları kısmen tanıtılmış olduğu için, burada ancak mâlûm eserlerin yine mâlûm olan nüshaları üzerinde çalışılmıştır. Burdur kütüphanesi ise, 1948 yılında bu satırları yazan tarafından ziyaret edilmiş, başta Ahmed Dâî'nin sonraları faksimlesi basılmış olan (Edebiyat Fakültesi yayınlarından) *Külliyât*'ının yegâne nüshası o zaman orada bulunarak, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*'nde neşredilen bir makalede, diğer birtakım nâdir yazmalar ile birlikte, tanıtılmıştı. Bu defa türlü yerlerde ve hususî ellerde bulunan nüshalar ile zenginleştirilmiş olarak, daha muntazam ve daha kolayca istifade edilebilir bir binaya yerleştirilmiş olan Burdur Eski Eserler Kütüphanesi yeni bâzı ümitler vermekte idi. İsparta kütüphanesi, az bir müddet önce Prof. Dr. A. Dietrich tarafından ziyaret edilmiş bulunuyordu. Denizli kütüphanesi ise, son zamanlarda ilmî bakımdan bir araştırma gayesi ile hiç ziyaret edilmemişti.

İşte bu kütüphanelerde oldukça mühim sayılabilecek olan yazma eserler tesbit ve tavsif edilmiştir. Bu hususuta bir ilk haber mahiyetinde bu yazıda böyle nüshalardan şunlar zikredilebilir.

A. Denizli, Genel Kitaplık.

Nr. 1478. İbn Sinâ, *al-Hikmat al-maşriqiya*, İbn Sinâ'nın eserlerinden nüshalarına en az tesadüf edilenlerindendir. Maalesef bu nüsha da mâlûm diğer üç nüsha gibi X./XVI. asra âittir.

Nr. 1758. Muḥammad b. Hinūşah ad-Dāmḡani, *Ramz al-ibarât*. Tasavvufî, kıymetli bir eser olup, başka bir nüshası şimdiye kadar bilinmemekte idi. Buradaki nüsha müellifinin hayatında, hicrî 773 yılında, istinsah edilmiştir. Bu eserin yine hicrî 776 tarihli diğer bir nüshası Bursa'da Hüseyin Çelebi Kütüphanesi, Nr. 403'de bulunmaktadır.

B. İsparta, Halil Hamid Kütüphanesi.

Nr. 1451/1. al-Harawî, *al-Ğarib* Bu meşhur eserin hicrî 481 tarihinde istinsah edilmiş bir nüshasının birinci cildi.

Nr. 1451/2. Aynı eserin hicrî 563 tarihli ikinci cildi.

Nr. 1437. Başlı olmayan Türkçe bir *Kıssas-ı Enbiyâ* tercümesinin, hicrî 768 tarihli bir nüshası. Osmanlı edebiyatının bundan eski örnekleri varsa da, bu kadar eski tarihli — tarihi, üzerinde, şüphesiz bir şekilde kaydedilmiş olarak — nüshalar son derece nâdirdir. Osmanlıcanın XIV. asırdaki imlâ ve dil hususiyetlerini tesbit etmek için çok faydalı ve güvenilir malzeme verecektir.

C. Burdur, Eski Eserler Kütüphanesi.

Nr. 408/1. İshâq b. Hasan az-Zayyât, *Dîkr al-aqalim wa 'ixtilâfiha* 340/951'den önce yaşamış olan müellifin bu eserinin şimdiye kadar Paris'te (nr. 2186) bulunan bir tek nüshası biliniyordu. Bu ikinci nüsha olmaktadır. Bu eserin sonunda VIII./XIV. asır Arap şâirlerinden bahseden ve eserlerinden örnekler veren bir kısım vardır.

Nr. 183. İbn Zencawayhi 'l-Nasa'i, *Kitâb al-ımwâl*. İslâm iktisat hukukuna dâir en eski ve mühim eserlerden biri olup, yegâne nüshadır. Yazma hicrî 425 yılından kalmadır.

A. Ateş